

חוק עבודת נוער, תשי"ג1953-

פרק ראשון : מבוא

1. פירושים (תיקון: תשל"ג, תשנ"ח)

(א) בחוק זה -

"ילד" פירושו - מי שעדיין לא מלאו לו 16 שנה;

"צעיר" פירושו - מי שמלאו לו 16 שנה אך עדיין לא מלאו לו 18 שנה;

"נער" פירושו - ילד או צעיר;

"הורים", לגבי נער, לרבות אפוטרופוס של הנער וכל מי שהנער נמצא ברשותו, בפיקוחו, או בהשגחתו;

"מפקח עבודה" פירושו - מפקח כמשמעותו בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד1954-;

"מפקח עבודה אזורי" פירושו - מפקח עבודה שנתמנה על ידי שר העבודה להיות מפקח עבודה אזורי;

"פנקס עבודה" פירושו - פנקס שהוצא על פי סעיף 28;

"רוכלות" או "התעסקות ברוכלות" פירושו - מכירה או הצעת מכירה, וכן שירות או הצעת שירות, ברשות הרבים, במקום ציבורי או מבית לבית.

(ב) לענין חוק זה רואים נער כמועבד ואת מי שהנער עובד אצלו רואים כמעבידו אם הנער עובד -

(1) אצל הוריו - בעבודה שהיא לצורך עסקם או משלח-ידם, להוציא עבודה ארעית שלא בתעשיה ועבודה חקלאית במשק של ההורים;

(2) אצל אדם אחר, בכל עבודה, בין אם נתקיימו יחסי עובד ומעביד ובין אם לאו; לענין זה, "עבודה" - לרבות רוכלות;

(3) בכל מקום שהעבודה בו אינה לסיפוק צרכיו בלבד אף אם אינה לשם עסק או לשם ריווח, ובכלל זה במקום שהוכרז על ידי שר העבודה כמרכז להכשרה מקצועית לנערים המיועד להקנות מקצוע אגב עבודה מעשית.

(ג) לענין חוק זה יראו העסקת ילד בהופעה ציבורית, אמנותית או לצורכי פרסום, או בצילומים לצורכי פרסום, כאמור בסעיף 4, כהעבדה, אף אם לא נתקיימו בהעסקה יחסי עובד ומעביד, ואף אם ההעסקה היתה חד-פעמית, וזאת בין אם ההעסקה היתה בתמורה ובין שלא בתמורה; לענין זה, "העסקת ילד" - לרבות שיתופו.

פרק שני: גיל עבודה ועבודות אסורות

2. גיל עבודה לילד (תיקון: תשכ"ט, תשל"א, תשל"ב, תשל"ג, תשנ"ח)

(א) לא יועבד ילד שעדיין לא מלאו לו 15 שנה.

(ב) ילד שמלאו לו 15 שנה וחל עליו לימוד-חובה לפי חוק לימוד-חובה, תש"ט1949-, לא יועבד אלא אם נתקיים אחד מאלה:

(1) הילד עובד כחניך כמשמעותו בחוק החניכות, תשי"ג1953-;

(2) (בוטלה).

(3) ניתנה לגבי הילד הוראה לפי סעיף 5(ב)(1)(II) לחוק לימוד-חובה, תש"ט1949-;

(4) מפקח מטעם משרד החינוך והתרבות אישר כי הילד השלים חינוך-חובה בתקופה קטנה מתקופת הלימוד המתאימה לגילו.

(ג) שר העבודה רשאי להתיר העבדת ילד שמלאו לו 14 שנה וניתן לגביו פטור לפי סעיף 5 לחוק לימוד חובה, תש"ט1949-; היתר על פי סעיף קטן זה יכול להיות כללי או מיוחד.

(ד) (בוטל)

2א. עבודה בחופשת לימודים (תיקון: תשל"ב, תשנ"ה)

(א) ילד שמלאו לו 14 שנה וטרם מלאו לו 15 שנה, מותר להעבידו בתקופת חופשת לימודים רשמית, על אף האמור בסעיף 2, בעבודות קלות שאין בהן כדי להזיק לבריאותו ולהתפתחותו, הכל כפי שיקבע שר העבודה והרווחה בתקנות ובתנאים שיקבע, לרבות מספר השעות שמותר להעביד ילד כאמור; תקנות כאמור, או מקצתן, יכול שיחולו גם על העבדת ילד לפי סעיף 2(ג).

(ב) הוראות חוק החניכות, תשי"ג1953-, לא יחולו על העבדה כאמור בסעיף קטן (א).

3. (בוטל) (תיקון: תשנ"ח)

4. היתר עבודה למען אמנות (תיקון: תשכ"ט, תשנ"ח)3

(א) שר העבודה רשאי להתיר, התרת-שעה, העבדתו של ילד שעדיין לא מלאו לו 15 שנה, על מנת שישתתף בהופעה אמנותית, אם, לדעת השר, רצוי לעשות כן.

(ב) שר העבודה יקבע להיתר כזה את התנאים הדרושים, לדעתו, על מנת לשמור על בריאותו של הילד, להבטיח את התפתחותו הגופנית, החינוכית, הרוחנית או המוסרית, ועל מנת להבטיח מנוחה של 14 שעות לפחות בין יום עבודה למשנהו; ורשאי הוא לקבוע תנאים אחרים להיתר.

5. איסור עבודה במקומות מסויימים (תיקון: תשכ"ט, תשנ"ה, תשנ"ח)

ילד, אף אם מלאו לו 15 שנה, לא יועבד במקום שקבע שר העבודה והרווחה, בין בדרך כלל ובין במיוחד, אם לדעתו עבודתו של ילד, באותו מקום, עלולה לסכן את התפתחותו הגופנית, הנפשית או החינוכית בשל טיב העיסוק, מיקומו או בשל כל סיבה אחרת.

6. עבודות אסורות

שר העבודה רשאי לאסור או להגביל, בתקנות, העבדת ילד או צעיר בעבודות, בתהליכי ייצור או במקומות עבודה שהעבודה בהם עלולה, לדעתו, לפגוע בבריאותם, שלומם או בהתפתחותם הגופנית, אף אם העבדתם אינה אסורה על פי הסעיפים הקודמים.

7. גיל מיוחד לעבודות מסויימות

שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, כי נער שעדיין לא הגיע לגיל פלוני לא יועבד בעבודה פלונית, אם, לדעתו, עלולה העבודה לפגוע בבריאותו, בשלומו או בהתפתחותו הגופנית, החינוכית, הרוחנית או המוסרית של הנער, אף אם העבדתו אינה אסורה על פי הסעיפים הקודמים.

פרק שלישי: בדיקות רפואיות

8. מוסד רפואי מוסמך (תיקון: תשל"ג, תשנ"ח)

(א) בפרק זה -

"מוסד רפואי מוסמך" - קופת חולים, כהגדרתה לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994; "רופא משפחה" - רופא, רופא בעל תואר מומחה ברפואת ילדים או רופא בעל תואר מומחה ברפואת המשפחה, כמשמעותם לפי פקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976 (להלן - **פקודת הרופאים**), המועסקים על ידי מוסד רפואי מוסמך;

"רופא מורשה" - רופא בעל תואר מומחה ברפואה תעסוקתית לפי פקודת הרופאים או רופא המועסק על ידי מוסד רפואי מוסמך שהורשה, לענין הוראות פרק זה, על ידי שר העבודה והרווחה בהסכמת שר הבריאות.

(ב) בדיקה רפואית לענין עבודות המחייבות בדיקות התאמה לפי סעיפים 11(ב) ו-12, תיעשה בידי רופא מורשה.

9. איסור תשלום

נער, הוריו או מעבידו, אינם חייבים בכל תשלום בעד בדיקה רפואית או בעד אישור רפואי על פי פרק זה.

10. סדרי בדיקה רפואית

שר העבודה רשאי, לאחר התייעצות בשר הבריאות, לקבוע, בתקנות, הוראות בדבר עריכתן והיקף של בדיקות רפואיות על פי פרק זה.

11. בדיקה רפואית יסודית (תיקון: תשנ"ח)

(א) לא יועבד נער אלא אם כן נבדק בבדיקה רפואית, ורופא המשפחה שבדק אותו נתן אישור רפואי להעבדתו.

(ב) (1) בפרק זה, "**עבודה המחייבת בדיקות התאמה**" - עבודה ששר העבודה והרווחה קבע כי דרושה קביעה מקדמית רפואית על התאמתו הבריאותית של הנער לעבוד בה, וכן עריכת בדיקות רפואיות חוזרות לענין התאמתו הבריאותית לאותה עבודה.

(2) לא יועבד נער בעבודה המחייבת בדיקות התאמה אלא אם כן נבדק גם בידי רופא מורשה שקבע את התאמתו לעבודה כאמור ושנתן לו אישור רפואי על כך.

(3) אישור לפי פסקה (2) יהיה לעבודה מסוימת המחייבת בדיקות התאמה או לסוג עבודות בדומה לה מבחינת סיכון הבריאות והמאמץ הגופני הנדרש מהנער, ויכול הוא להיות מותנה בתנאים ומוגבל בזמן לשם ניסיון; האישור יירשם בפנקס העבודה של הנער.

11. עבודה זמנית (תיקון: תשל"ג, תשנ"ח)

שר העבודה רשאי להתיר לנער, בכפוף להוראות סעיף 2, לעבוד תקופה שלא תעלה על שלושה חדשים בעבודה שקבע בהיתר שאינה מסכנת את הבריאות ואינה כרוכה במאמץ גופני קשה, אם ניתן מאת רופא המשפחה אישור רפואי להעבדתו של הנער באותה עבודה; היתר לפי סעיף זה יכול שיהיה כללי או מיוחד.

12. בדיקה רפואית חוזרת (תיקון: תשכ"ג, תשל"ג, תשנ"ח)

(א) נער העובד בעבודה המחייבת בדיקות התאמה ייבדק בידי רופא מורשה, במועדים ובתנאים שקבע שר העבודה והרווחה לגבי עבודה כאמור ולפחות אחת לשנה (להלן - **בדיקה רפואית חוזרת**).

(ב) על סמך דין וחשבון של הרופא המורשה שערך בדיקה רפואית חוזרת על פי סעיף זה, ירשום המוסד הרפואי המוסמך, בפנקס העבודה של הנער, כל הגבלה בעבודה וכל שינוי לרעה במצב בריאותו של הנער, ויביא אותם לידיעת ההורים, המעביד, לשכת העבודה לנוער כמשמעותה בחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959, וכן לידיעת מפקח העבודה ומפקח החניכות האזורי כמשמעותם בחוק החניכות, התשי"ג-1953.

13. הודעה על תוצאות בדיקה רפואית (תיקון: תשנ"ח)

(א) העלתה בדיקה רפואית על פי סעיפים 11(ב) ו-12, כי -

(1) (בוטלה)

(2) הנער אינו מתאים מבחינה רפואית לעבודה בה הוא מועבד;

(3) העבודה בה מועבד הנער משפיעה לרעה על מצב בריאותו -

ימסור המוסד הרפואי המוסמך הודעה בכתב למפקח עבודה אזורי.

(ב) מפקח העבודה האזורי ישלח העתק של ההודעה לאחד מהורי הנער, ואם נאמר בהודעה שנער אינו מתאים לעבודה בה הוא מועבד, יישלח העתק גם למעבידו של הנער וללשכת-העבודה הכללית שבאזור הוא מועבד.

14. איסור העבדה לאחר קבלת הודעה

קיבל המעביד העתק הודעה בהתאם לסעיף 13, יחדל להעביד את הנער תוך עשרה ימים מיום קבלת ההודעה, או תוך זמן קצר יותר שנקבע על ידי מפקח העבודה האזורי, בעבודה שאליה מתייחסת ההודעה או בעבודה הדומה לה מבחינת סיכון הבריאות או המאמץ הגופני הנדרש מהנער.

15. (בוטל) (תיקון: תשנ"ח)

16. בדיקה רפואית עד גיל 21

(א) מועבד אדם שעדיין לא מלאו לו 21 שנה, והוא מועבד בעבודה שיש בה סיכון מיוחד לבריאות - חלות לגביו הוראות פרק זה והוראות הפרק הששי, כאילו היה נער.

(ב) שר העבודה יקבע, בתקנות, לאחר התייעצות בשר הבריאות, את העבודות שיש בהן סיכון מיוחד לבריאות לענין זה.

פרק רביעי : הדרכה בבחירת מקצוע

17. פירושים

בפרק זה, "הדרכה בבחירת מקצוע" פירושו - ההדרכה הניתנת לנער בבחירת מקצוע או להתקדמותו במקצוע, בשים לב לתכונותיו האישיות של הנער ולסיכויי התעסוקה.

18. מתן הדרכה בבחירות מקצוע

(א) שר העבודה ינקוט צעדים הדרושים, לדעתו, כדי לאפשר הדרכה בבחירת מקצוע.
(ב) שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, עבודות שאין לקבל להן נער אלא אם נוכח המקבל שניתנה לנער קודם הדרכה בבחירת מקצוע על ידי מוסד מוסמך, על פי סעיף 19.

19. מנגנון להדרכה בבחירת מקצוע

(א) שר העבודה רשאי למנות אדם להיות הממונה על הדרכה בבחירת מקצוע. הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.
(ב) שר העבודה יסמיך מוסדות למתן הדרכה בבחירות מקצוע ומוסד שהוסמך כאמור לא יעסיק במתן הדרכה בבחירת מקצוע אלא אנשים שיש להם הכשרה שנקבע על ידי שר העבודה, בתקנות.

פרק חמישי: שעות עבודה ומנוחה וחופשה שנתית

20. יום עבודה ושבוע עבודה (תיקון: תשנ"ח)

(א) לא יועבד נער יותר משמונה שעות עבודה ליום וארבעים שעות עבודה לשבוע.
(א1) על אף הוראות סעיף קטן (א), במקום עבודה שמותר בו לעבוד יותר מ-8 שעות עבודה ליום, לפי סעיף 5(א) לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, יכול שיועבד צעיר עד תשע שעות ליום עבודה, ובלבד ששבוע העבודה לא יעלה על 40 שעות עבודה.
(ב) ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג שהנער אינו עובד בו, בין על פי חוק ובין על פי הסכם או נוהג, לא יועבד נער יותר משבע שעות-עבודה.
(ג) "שעות עבודה" פירושו - הזמן שבו עומד הנער לרשות העבודה, לרבות הפסקות קצרות ומוסכמות הניתנות לנער להחלפת כוח ואויר, חוץ מהפסקות על פי סעיף 22.

21. שעות מנוחה השבועית

(א) לא יועבד נער במנוחה השבועית.
(ב) (1) המנוחה השבועית של הנער היא לפחות שלושים ושש שעות רצופות ותכלול - לגבי נער יהודי - את יום השבת;
(2) לגבי נער שאיננו יהודי - את יום השבת או את היום הראשון או את היום השני בשבוע, הכל לפי המקובל עליו כיום המנוחה השבועית שלו.

22. הפסקות

(א) הועבד נער שש שעות עבודה ליום או למעלה מזה, תופסק עבודתו למנוחה ולסעודה, 3/4 שעה לפחות, ובכלל זה תהיה הפסקה רצופה אחת של חצי שעה לפחות. ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג, ההפסקה היא של חצי שעה לפחות.

(ב) ההפסקה לא תעלה על שלוש שעות.

(ג) בשעת ההפסקה הנמשכת חצי שעה או יותר רשאי הנער לצאת מהמקום שבו הוא עובד, אלא אם היתה נוכחותו במקום העבודה הכרח לתהליך העבודה או להפעלת הציוד והשימוש בו, והנער נדרש על ידי מעבידו להישאר במקום העבודה; במקרה זה ייחשב זמן ההפסקה כחלק משעות העבודה.

23. לימוד ושעות עבודה (תיקון: תשל"ג)

(א) נמסרה למעביד הודעה בכתב מאת מוסד מוסמך להשתלמות, האומרת שנער פלוני מבקר בימים מסויימים בשיעורי ערב של המוסד, לא יועבד הנער באותם הימים אחרי שעה 16.00.

(ב) לא ינוכה משכר עבודתו של נער על שנעדר מהעבודה לרגל ביקור בשיעורי ערב כאמור, אלא אם המוסד המוסמך להשתלמות הודיע למעביד בכתב שהנער לא ביקר בשיעורים ורק בעד השעות שבהן נעדר הנער מהעבודה על מנת לבקר בשיעורים ולא ביקר.

(ג) לענין סעיף זה, "מוסד מוסמך להשתלמות" פירושו - מוסד להשתלמות נוער עובד ששר החינוך והתרבות הסמיכו לכך או מוסד להשתלמות במסגרת חוק החניכות, תשי"ג1953-, ששר העבודה הסמיכו לכך ושפורסמה על כך הודעה ברשומות.

(ד) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיף 4(ג) לחוק לימוד-חובה, תש"ט1949-, ועל סעיף 14 לחוק החניכות, תשי"ג1953-, ולא לגרוע מהן.

24. איסור עבודת לילה (תיקון: תשנ"ה)

(א) נער לא יועבד ולא ירכול בלילה.

(ב) בסעיף זה, "לילה", לגבי ילד וצעיר שחוק לימוד חובה, התש"ט1949-, חל עליהם - פרק זמן של 12 שעות שבין 20:00 ובין 08:00 ולגבי צעיר שחוק חינוך חובה, התש"ט1949-, אינו חל עליו, פרק זמן של 10 שעות שבין 22:00 ובין 06:00.

(ג) על אף האמור בסעיף 1(ב) רואים נער כמועבד, לענין סעיף זה, אם הוא עובד בבית-ספר מקצועי.

25. היתר עבודת לילה (תיקון: תשכ"ג, תשל"ג, תשנ"ח)

(א) שר העבודה רשאי להתיר העבדת צעיר עד שעה 23.00 במקום שבו עובדים במשמרות.

(ב) בתקופה שבה קיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח1948-, רשאי שר העבודה להתיר העבדת צעיר במקום שבו עובדים במשמרת, גם אחרי שעה 23.00.

(ג) סבור שר העבודה שהדבר דרוש להשתלמותו המקצועית של צעיר, רשאי הוא להתיר, התרת-שעה, את העבדתו בלילה במקום שבו עובדים ברציפות.

(ד) סבור שר העבודה שרצוי לעשות כן למען האמנות, רשאי הוא להתיר, התרת שעה, העבדתו של נער שמלאו לו 10 שנים עד שעה 24.00, אם, לדעתו, הובטחו התנאים לשמירת בריאותו, חינוכו והתפתחותו המוסרית של הנער.

(ה) שר העבודה רשאי להתיר העבדת צעיר עד שעה 24.00 בחקלאות או במפעל תעשייה שבהם עובדים במשמרות ותנאים מיוחדים מצדיקים זאת; כן רשאי שר העבודה להתיר העבדת צעיר משעה 05.00 בעבודה חקלאית עונתית שבה מקדימים להתחיל בעבודה.

26. היתרים והוראות כלליות (תיקון: תשכ"ג, תשל"ג)

(א) בהיתר לפי סעיף 25 ייקבע תנאי המבטיח לנער מנוחה של 14 שעות לפחות בין יום עבודה למשנהו ורשאי שר העבודה לקבוע תנאים והגבלות אחרים.

(ב) היתר לפי סעיף 25(ג) או (ד) יהיה מיוחד; היתר לפי סעיף 25(א) או (ב) יכול להיות כללי או מיוחד או לסוג של צעירים או מפעלים; היתר לפי סעיף 25(א) או (ה) יהיה כללי למקום או לעבודה המפורטים בהיתר וינתן לאחר התייעצות בארגון העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים, בארגון הגדול ביותר של נוער עובד ובארגוני מעבידים שלדעת שר העבודה הם נוגעים בדבר.

(ג) כל היתר, להוציא היתר מיוחד, והתנאים וההגבלות שנקבעו בו, וכן ביטול היתר כזה ושינוי התנאים שנקבעו בו - יפורסמו ברשומות.

(ד) מי שניתן לו היתר מיוחד יציג אותו הצגה נראית לעין, במקום שבו מעבידים לפיו, אך אם הוא מנהל פנקס לפי סעיף 31, רשאי הוא לצרף את ההיתר לפנקס.

(ה) במשלח-יד לא-תעשייתיים, כמשמעותם באמנה בדבר הגבלת עבודת-לילה של ילדים ונערים במשלח-יד לא-תעשייתיים, 1946, לא ינתן היתר לפי סעיף 25(א) אלא אם נתמלאו התנאים הקבועים בסימן ג' פסקה 2 לאמנה.

27. חופשה שנתית

(א) לגבי נער יש לקרוא בסעיף 3(א) לחוק חופשה שנתית תשי"א-1951, "18 יום" במקום "14 יום".
(ב) הוראות סעיף זה יחולו על שנת העבודה כמשמעותה בחוק האמור שתחילתה ביום ט"ז בניסן תשי"ג (1 באפריל 1953) ועל כל שנת-עבודה שלאחריה.

פרק ששי : חובת יום לימודים

27א. חובת יום לימודים (תיקון: תשל"ב)

(א) שר העבודה יטיל בצו על כל נער עובד שמלאו לו 15 שנה ועדיין לא מלאו לו 18 שנה חובת לימודים לשם הכשרה מקצועית והם יקויימו במקום שקבע לכך.

(ב) שר העבודה רשאי להחיל את חובת הלימודים בהדרגה, ובלבד שתוך חמש שנים מיום תחילת סעיף זה יטיל אותו על כל נער עובד שאין חוק החניכות, תשי"ג-1953 (להלן - חוק החניכות), חל עליו.

(ג) שר העבודה, לאחר התייעצות עם שר החינוך והתרבות, יקבע תכנית לימודים מינימלית אחידה; קביעת התכנית לא תמנע הוספת שיעורים על המפורטים בה; משך הלימודים, לפי סוגי הנערים, ייקבע בתקנות, באישור ועדת העבודה של הכנסת.

(ד) צו כאמור בסעיף קטן (א) יכול שיהא כללי, או מיוחד למפעל פלוני או לסוגי מפעלים, לענפי עבודה או לאזורים גיאוגרפיים, או לבני גיל או רמת השכלה מסויימים.

(ה) בצו יכול שייקבע חובת לימודים רצופה ביום אחת בשבוע או מפוצלת לכמה ימים בשבוע, ובלבד שלא תעלה בסך הכל על תשע שעות בשבוע.

(ו) לגבי סוגי נערים מסויימים, רשאי השר לקבוע תקופות לימודים מרוכזות במשך השנה, ואת מספר השעות בשבוע שיוקדשו ללימודים אלה.

(ז) נער החייב בחובה לימודים לפי סעיף זה זכאי לקבלם חינם, ולא יידרש לשלם כל תשלום בעדם; הוראה זו אינה חלה על ציוד וחמרי לימוד.

27ב. פטור מן החובה (תיקון: תשל"ב)

חובת הלימודים לפי פרק זה לא תחול לגבי נער -

(1) הלומד בבית ספר שחוק פיקוח על בתי-ספר, תשכ"ט1969-, חל עליו;

(2) הלומד במוסד מוסמך להשתלמות כמשמעותו בסעיף 23;

(3) הלומד בבית ספר או במוסד לימודים שרוב עובדי החינוך בו הם עובדי המדינה הפועלים בתוקף תפקידם;

(4) הלומד בבית ספר או במוסד לימודים ששר העבודה קבע אותו כמוסד שהלימודים בו פוטרים את הנער מהחובה לפי פרק זה;

(5) בגיל שחלה עליו חובת לימודים לפי חוק לימוד חובה, תש"ט1949-, זולת אם שוחרר מחובה זו מטעם שר החינוך והתרבות.

27ג. סמכות פיקוח (תיקון: תשל"ב)

(א) מפקח על חניכות כמשמעותו בחוק החניכות, יפקח גם על קיום החובות לפי פרק זה, ויהיו לו לשם כך הסמכויות המוקנות לו בחוק האמור.

(ב) מועצת החניכות שהוקמה לפי חוק החניכות תהיה מועצה מייעצת לענין הוראות פרק זה.

27ד. אישור על סיום לימודים (תיקון: תשל"ב)

שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר מתן אישור על סיום חובת הלימודים לפי פרק זה.

27ה. שחרור ללימודים (תיקון: תשל"ב)

(א) מי שמעביד נער שחלה עליו חובת לימודים לפי פרק זה, חייב לשחררו מעבודה לשעות הלימודים ואין להעבידו בשעות אלה.

(ב) לא ינוכה משכר עבודתו של נער על שנעדר מעבודתו לרגל לימודים כאמור, אלא אם הוכח כי לא השתתף בלימודים, והכל אם אין בהסכם קיבוצי החל על הנער ועל מעבידו הוראה אחרת לענין זה.

(ג) המוסד שבו לומד הנער בשעות העדרו מעבודה יודיע למעבידו, בדרך שנקבעה, על שעות הלימודים שבהן חייב הנער ואם אכן השתתף בהן.

(ד) שר העבודה רשאי לקבוע בהוראה כללית או מסווגת שהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ג) יחולו גם לגבי נער הלומד בבית ספר או מוסד מן המנויים בסעיף 27ב.

פרק שישי:1: הוראות בדבר היתרים (תיקון: תשנ"ח)

27. היתר להעבדת נער (תיקון: תשנ"ח)3

(א) לא יינתן היתר להעבדת נער לפי חוק זה (בפרק זה - היתר להעבדת נער)

אם יש בו כדי לפגוע בטובתו של הנער.

(ב) שר העבודה והרווחה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי לקבוע, ולענין סעיף 4 יקבע, כללים, תנאים וסייגים למתן היתר להעבדת נער או לתיווך להעבדת נער; כללים, תנאים וסייגים כאמור יכול שייקבעו דרך כלל או לסוגי היתרים מסוימים.

(ג) היתר להעבדת נער יכול את אלה:

(1) תנאים שיבטיחו כי הנער לא ינוצל לרעה, כי בריאותו, בטיחותו, חינוכו, או התפתחותו התקינה לא ייפגעו, וכי יהיו לו שעות מנוחה ופנאי הולמות;

(2) תנאים בדבר שעות העבודה, הפסקות בעבודה וכן הפסקות בין יום עבודה אחד למשנהו.

(ד) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע תנאים נוספים על אלה שקבע לפי סעיף קטן (ב) או על אלה המפורטים בסעיף קטן (ג), לענין היתר להעבדת נער פלוני.

27ז. שמיעת הנער (תיקון: תשנ"ח)

(א) במתן היתר להעבדת נער תהיה זכות לנער המסוגל לחוות דעה משלו, להביע את עמדתו לענין מתן היתר להעבדתו, ויינתן לדעתו משקל ראוי בהתאם לגילו ולמידת בגרותו.

(ב) שר העבודה והרווחה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, יתקין תקנות לענין דרכי המימוש של זכות הנער לפי סעיף זה.

פרק שביעי : ביצוע ועונשין

28. פנקס עבודה (תיקון: תשי"ט, תשנ"ח)

(א) נער לא יועבד, אלא אם קיים פנקס-עבודה שהוצא לשמו על ידי שר העבודה, ועל המעביד, הראיה כי קיים פנקס כאמור. פנקס-עבודה יוצא, ללא-תשלום, על פי בקשה שהוגשה, בצירוף מסמכים להוכחת מסירתו, החזקתו והצגתו.

(ב) שר העבודה יקבע, בתקנות, את הנוהל להגשת בקשה לפנקס-עבודה ואת דרך מסירתו, החזקתו והצגתו.

29. סמכויות מפקח עבודה (תיקון: תשנ"ח)

(א) סמכויות של מפקח-עבודה ביחס לכל מקום שיש לו יסוד להניח שמועבד בו נער, יהיו כסמכויותיו של מפקח לפי סעיף 2 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.

(ב) אדם הנמצא במקום שאליו בא מפקח-עבודה בתוקף סמכויותיו לפי סעיף קטן (א), וכן נער שיש למפקח-עבודה יסוד להניח שהוא עובד או רוכל - רשאי מפקח - עבודה לחקור אותו אדם, אותו נער ואת הוריו, בכל ענין הנוגע לחוק זה, אך לא יידרש איש ליתן תשובה או עדות העלולה להפלילו. מפקח-עבודה רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר.

(ג) דין פרוטוקול שנרשם בהתאם לסעיף קטן (ב) כדין הודעה שנרשמה בהתאם לסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה חלים עליו.

30. מועצה לעניני נוער עובד

(א) תוקם מועצה לעניני נוער-עובד (להלן - המועצה) שתייעץ לשר העבודה בכל ענין הנוגע לחוק זה.
(ב) המועצה תהיה מורכבת מבאי-כוח הממשלה שיתמנו על ידי שר העבודה, מבאי-כוח מרכז לשכות העבודה הכלליות, ומאנשי הציבור שיתמנו על ידי שר העבודה כנציגיהם של עובדים, של נוער-עובד, של מעבידים וכן של מוסדות ציבוריים שלדעת שר העבודה הם נוגעים בדבר. נציגי עובדים יתמנו לאחר התייעצות בארגון העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים, ונציגי הנוער העובד יתמנו לאחר התייעצות בארגון הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של נוער-עובד, ובארגונים אחרים של נוער-עובד לפי החלטת שר העבודה, ונציגי מעבידים יתמנו לאחר התייעצות בארגונים ארציים רפרזנטטיביים של מעבידים שלדעת שר העבודה הם נוגעים בדבר.

(ג) מספר חברי המועצה לסוגיהם ייקבע על ידי שר העבודה בהודעה שתפורסם ברשומות ובלבד שמספר נציגי העובדים והנוער העובד גם יחד יהיה כמספר נציגי המעבידים.

(ד) שר העבודה, ובהעדרו מי שנתמנה על ידו לכך, יהיה יושב-ראש המועצה.

(ה) המועצה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה במידה שלא נקבעו בתקנות.

30א. ועדות המועצה (תיקון: תשנ"ח)

המועצה רשאית למנות, מבין חבריה, או שלא מבין חבריה, ועדות, ולאצול להן מסמכויותיה, למעט הסמכות לייעץ לשר בכל ענין הנוגע להתקנת תקנות כאמור בסעיף 42.

31. רישום נערים עובדים

(א) מעביד חייב לנהל פנקס שבו יירשמו ביחס לכל נער המועבד על ידיו, הפרטים שייקבעו בתקנות.
(ב) שר העבודה יקבע, בהודעה שתפורסם ברשומות, את סוגי המעבידים שעליהם חל סעיף זה, ורשאי הוא לקבוע כאמור שהפנקס יהיה חלק מפנקס אחר שמעביד חייב לנהלו על פי חוק ששר העבודה ממונה על ביצועו.

32. חובת יידוע (תיקון: תשנ"ח)

(א) מעביד יביא לידיעת נער המועבד על ידיו את הוראות חוק זה.

(ב) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע דרכים ליידוע נער על פי הוראות סעיף זה.

33. העבדה מסכנת (תיקון: תשל"ב, תשנ"ח)

המעביד נער באחד מאלה -

(1) בניגוד להוראות סעיפים 2, 2א או 4, או בניגוד להוראות היתר שניתן מכוחן;

- (2) במקום ששר העבודה והרווחה קבע, בהתאם להוראות סעיף 5, כי עבודה של נער בו עלולה לסכנו;
- (3) בעבודות, בתהליכי ייצור או במקומות עבודה ששר העבודה והרווחה אסר או הגביל העבדת נער בהם, בהתאם להוראות סעיף 6;
- (4) בעבודה, שעל פי הקבוע בתקנות לפי סעיף 7 אין להעבידו בה בגילו;
- (5) בניגוד להוראות סעיף 14.
- דינו - מאסר שנה או קנס פי אחד וחצי מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז1977- (להלן - חוק העונשין).

33א. העבדה אסורה אחרת (תיקון: תשנ"ח)

המעביד נער באחד מאלה -

- (1) בניגוד להוראות סעיפים 11 או 12 או בניגוד להוראות היתר שניתן לפי סעיף 11א, שענין בדיקות רפואיות;
- (2) בניגוד להוראות סעיפים 20, 21, 22 ו-24, או בניגוד להוראות היתר שניתן לפי סעיף 25, שענין שעות עבודה ומנוחה;
- (3) בניגוד להוראות היתר שניתן לפי חוק זה ושלא לפי סעיפים 2, 2א, או 4, לרבות הוראות בענין קביעת מספר מרבי של שעות עבודה, מנוחה שבועית, הפסקות בעבודה או עבודה בלילה.
- דינו - מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

33ב. העבדת בוגר (תיקון: תשנ"ח)

המעביד את מי שמלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 21 שנים, בעבודה ששר העבודה והרווחה קבע, לפי סעיף 16, שיש בה סיכון מיוחד לבריאות, בניגוד להוראות פרק שלישי: בדיקות רפואיות, או בניגוד להוראות פרק שלישי: חובת יום לימודים, דינו - כדין המעביד נער לפי סעיפים 33 או 33א, לפי הענין.

33ג. עבירות נוספות (תיקון: תשנ"ח)

(א) המעביד נער באחד מאלה -

- (1) בעבודה שנקבעה לפי סעיף 18, בלי שנוכח שניתנה לנער, קודם לכן, הדרכה בבחירת מקצוע, כאמור באותו סעיף;
- (2) בניגוד להוראות סעיף 23, למעט סעיף קטן (ב) שבו, שענין נער המבקר בשיעורי ערב;
- (3) בלי שהציג היתר מיוחד לעבודת לילה בהתאם להוראות סעיף 26(ד);
- (4) בניגוד להוראות סעיף 27ה(א), שענין נער שחובת לימודים חלה עליו;
- (5) בלי שהוצא לו פנקס עבודה בהתאם להוראות סעיף 28;
- (6) בלי שניהל פנקס בהתאם להוראות לפי סעיף 31;
- (7) בלי שהביא לידיעתו של הנער את הוראות חוק זה בהתאם לחובתו לפי סעיף 32;
- דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין.
- (ב) מעביד שניכה משכר עבודתו של נער, בשל היעדרות לצורך לימודים, בניגוד להוראות סעיפים 23(ב) או 27ה(ב), דינו - קנס כאמור בסעיף קטן (א).

33ד. פעולות אסורות לגבי הופעות וצילומים (תיקון: תשנ"ח)3

(א) המתווך, ללא היתר, להעבדה של ילד בהופעה או בצילומים כאמור בסעיף 4, או המתווך להעבדת ילד בניגוד להוראות היתר שניתן לו לפי הוראות סעיף 4, דינו - כדין המעביד ילד בניגוד להוראות אותו סעיף.
(ב) המזמין הופעה או צילומים כמשמעותם בסעיף 4, שבה אמור לעבוד ילד, חייב להתנות את העבדת הילד בהופעה או בצילומים שהזמין בקבלת היתר לפי הוראות אותו סעיף; הפר המזמין חובה זו, וילד הועבד ללא

היתר, בהופעה או בצילומים שהזמין, דינו - מחצית העונש הקבוע למעביד ילד בניגוד להוראות סעיף 4.
(ג) בסעיף זה, "ילד" - מי שטרם מלאו לו 15 שנים.

33ה. אחריות תאגיד (תיקון: תשנ"ח)

בוצעה עבירה לפי סעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג או 33ד, בידי תאגיד, דינו - כפל הקנס הקבוע לאותה עבירה.

33ו. אחריות קפידה (תיקון: תשנ"ח, תשס"א)4

עבירה לפי סעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג, 33ד, 33ה ו-38א(ג) היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

33ז. עבירה נמשכת (תיקון: תשנ"ח)

בית משפט רשאי, בנוסף לכל עונש הקבוע לעבירה לפי חוק זה, שהיא עבירה נמשכת, להטיל על הנידון קנס כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין לכל יום שבו נמשכת העבירה.

33ח. הפרעה למפקח עבודה (תיקון: תשנ"ח)

המפריע למפקח עבודה להשתמש בסמכויותיו לפי חוק זה, דינו - מאסר שנה או קנס פי אחד וחצי מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

34. נער המועבד על ידי מעבידים שונים

המעביד נער שלפי הרישום בפנקס העבודה הוא מועבד גם על ידי מעביד אחר, רואים את מי שהעבידו אותו יום או אותו שבוע שעות העודפות על שמונה ליום או על ארבעים לשבוע למעבידו של הנער בכל השעות, אלא אם לא ידע, ולא יכול היה לדעת, את מספר השעות שבהן כבר הועבד הנער על ידי מעביד אחר.

35. (בוטל) (תיקון: תשנ"ח)

36. (בוטל) (תיקון: תש"ך)

37. חובת הורים (תיקון: תשל"ב, תשנ"ח)

(א) הורה לנער חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת העבדת הנער בניגוד להוראות סעיף 33; המפר חובה זו, דינו - מחצית הקנס הקבוע למעביד נער בניגוד לאותן הוראות.

(ב) הועבד נער בניגוד להוראה מהוראות סעיף 33, חזקה היא כי הורה הנער הפר חובתו האמורה בסעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות, ועשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

38. חובת פיקוח (תיקון: תשנ"ח)

(א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות כאמור בסעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג ו-33ד בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר חובתו האמורה, דינו - קנס פי אחד וחצי מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 33, 33א, 33ב, 33ג ו-33ד בידי תאגיד, חזקה היא כי נושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח כי נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות, ועשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

38א. חובות פיקוח ברשות ציבורית (תיקון: תשס"א⁴)

(א) בסעיף זה -

"ראש רשות ציבורית" - המנהל הכללי, ובאין מנהל כללי - בעל תפקיד מקביל ברשות הציבורית, ובהעדרם ראש הרשות; ולענין רשות מקומית - ראש הרשות המקומית;

"רשות ציבורית" - גוף מהגופים המפורטים בתוספת, אולם לענין פסקה (9) בתוספת - ראשי שר העבודה והרווחה לפטור בצו חברה כאמור באותה פסקה מהחובות האמורות בסעיף זה, כולן או חלקן.

(ב) ראש רשות ציבורית חייב לעשות את כל אלה, כדי למנוע העבדת נער בניגוד להוראות סעיפים 33 ו-33א על ידי קבלן המבצע עבודה או הנותן שירותים לפי הזמנתה של הרשות הציבורית (בסעיף זה - **הקבלן המבצע**):

(1) למנות מבין עובדי הרשות הציבורית אחראי מטעמו, שתפקידו לדווח לראש הרשות על כל הפרה של הוראה מהוראות סעיפים 33 ו-33א בידי קבלן מבצע (בסעיף זה - **אחראי**);

(2) לכלול בחוזה בין הרשות הציבורית לבין הקבלן המבצע, סעיף המפרט את הוראות סעיפים 33 ו-33א והקובע כי הפרת הוראות החוק האמורות מהווה גם הפרת החוזה בין הצדדים;

(3) לדווח מיידיית לאגף לאכיפת חוקי עבודה במשרד העבודה והרווחה על כל הפרה של הוראה מהוראות סעיפים 33 או 33א, על ידי הקבלן המבצע שהאחראי דיווח לו עליה;

(4) לדרוש מהקבלן המבצע להפסיק לאלתר הפרה של הוראה מהוראות סעיפים 33 או 33א, שהאחראי דיווח לו עליה.

(ג) אלה דינם מחצית הקנס הקבוע בסעיף 33:

(1) ראש רשות ציבורית המפר חובה מהחובות המפורטות בסעיף קטן (ב);

(2) אחראי שאינו מדווח לראש רשות על הפרת הוראה מהוראות סעיפים 33 או 33א בידי קבלן מבצע.

(ד) ראש רשות ציבורית חייב לדווח מיידיית לאגף לאכיפת חוקי עבודה במשרד העבודה והרווחה על הפרת הוראה מהוראות סעיפים 33 או 33א, בידי קבלן מבצע, ולדרוש מהקבלן המבצע להפסיק את ההפרה לאלתר, אף אם ההפרה לא דווחה לו בידי האחראי אלא נודעה לו בדרך אחרת; העובר על הוראות סעיף זה, דינו - מחצית הקנס הקבוע בסעיף 33.

39. ראיות

(א) תמצית מהרישום בספר התושבים לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט1949-, בדבר גילו של אדם, או אישור משרד הרישום המעיד שלפי הפקודה האמורה נמסרה הודעה למשרד הרישום שאדם נולד בתאריך פלוני - ישמשו ראיה לגילו של אדם בכל תביעה על פי חוק זה, אלא אם הוכח על פי תעודת-לידה שהאדם נולד בתאריך אחר.

(ב) נמצא נער במקום שבו נעשית עבודה או פועלות מכונות, רואים את הנער כעובד באותו מקום ובאותה שעה, אלא אם הוכח ההיפך.

40. אגרות (תיקון: תשנ"ח)

שר העבודה והרווחה רשאי, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע אגרות שיש לשלמן בעד בקשות להיתרים לפי חוק זה ובעד מתן ההיתרים.

40א. תשלום שכר עבודה (תיקון: תשנ"ח)

העסקת נער בניגוד להוראות חוק זה אינה פוטרת את המעביד מתשלום שכר העבודה או מכל תשלום אחר, שהנער זכאי לו עבור עבודתו, עקב עבודתו, ולפי כל דין.

41. המדינה כמעביד

לענין חוק זה דין נער המועבד על ידי המדינה כדין נער המועבד על ידי כל מעביד אחר.

42. ביצוע תקנות

(א) שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנה בכל ענין הנוגע לביצועו.

(ב) שר העבודה לא יתקין תקנות, להוציא תקנות על פי הסעיפים 10, 31, 32 ו-32א, אלא לאחר התייעצות עם המועצה לעניני נוער-עובד המוקמת על פי סעיף 30.

43. העברת סמכויות

(א) שר העבודה רשאי להעביר לאחר את סמכויותיו לפי הסעיפים 3, 4, 25 ו-28א, פרט לסמכות ליתן היתר כללי לפי סעיף 25(א) או (ב).

(ב) הודעה על העברת סמכויות תפורסם ברשומות.

44. אי-חלות חוק

חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א1951 - לא יחול על העבדת נער.

45. ביטול

פקודת העבדתם של ילדים ונערים, 1945, והתקנות שהותקנו על פיה - בטלות.

46. תחילת תוקף

תקפו של חוק זה הוא בתום ששה חדשים לאחר שנתקבל בכנסת.

תוספת (תיקון: תשס"א4)

(סעיף 38א(א))

(1) משרדי הממשלה, יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם;

- (2) לשכת נשיא המדינה;
- (3) הכנסת;
- (4) משרד מבקר המדינה;
- (5) בתי משפט, בתי דין, לשכות הוצאה לפועל, וכל גוף אחר בעל סמכות שפיטה על פי דין;
- (6) רשות מקומית;
- (7) תאגיד בשליטת רשות מקומית;
- (8) תאגיד שהוקם בחוק;
- (9) חברה ממשלתית וחברה-בת ממשלתית, כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

1 ס"ח תשי"ג, 115; תש"ך, 54; תשכ"ג, 99; תשכ"ט, 177; תשל"א, 146; תשל"ב, 123, 124; תשל"ג, 190; תשנ"ה, 361; תשנ"ח, 256; תשס"א, 87.

2 פורסמה הודעה על מוסד רפואי מוסמך לפי סעיף 8 (י"פ תשנ"ב, 2019) המסמיכה את המכון מדאינווסט, מרכז רפואי הרצליה בע"מ, רח' רמת ים 7, הרצליה פיתוח, כמוסד רפואי מוסמך; (י"פ תשנ"ג, 3846) מכון "מור", המכון למידע רפואי בע"מ, רח' תל מאנה, חיפה; (י"פ תשנ"ח, 2957) "רם שירות רופאים בע"מ", שד' מוריה 122, חיפה (י"פ תשנ"ח, 3458) "רם שרות רופאים בע"מ", שד' מוריה 122, חיפה.

3 סעיף 25 לחוק עבודת הנוער (תיקון מס' 9), התשנ"ח-1998 (ס"ח תשנ"ח, 261 ו-262) קובע לגבי תיקון סעיף 4 והוספת סעיף 33ד:
 "25. תחילה

(א) תחילתו של סעיף 4 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, ותחילתו של סעיף 33ד לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 19 לחוק זה, בתום שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

(ב) שר העבודה והרווחה יגיש לראשונה תקנות לפי סעיפים 4, 27 ו-27ז, לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 4 ו-14 לחוק זה, לאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.
 (החוק פורסם יום 16.7.98).

4 סעיפים 1, 4 ו-5 לחוק עבודת הנוער (תיקון מס' 10), התשס"א-2000 (ס"ח תשס"א, 87 ו-88) קובעים לגבי תיקון סעיף 33ו, הוספת סעיף 38א והתוספת:
 "1. תיקון סעיף 33ו

בחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1952 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 33ו, במקום "33-ה" יבוא "33-ה" ו-38-א(ג)."

4. הוראות מעבר

חובותיהם של ראש רשות ציבורית ואחראי, לפי הוראות סעיף 38א לחוק העיקרי, יחולו גם לענין קבלן מבצע שהתקשר עם הרשות הציבורית לפני תחילתו של חוק זה, וביום תחילתו של חוק זה טרם סיים את ביצוע העבודה או מתן השירותים לפי הזמנתה של הרשות הציבורית, ואולם במקום חובתו של ראש הרשות הציבורית לפי הוראות סעיף 38א(ב)(2) לחוק העיקרי תהיה חובתו לפי הסעיף האמור ליידע בכתב את הקבלן המבצע בתוך שבועיים מיום כניסתו לתוקף של חוק זה בדבר חובותיו של הקבלן המבצע לפי הוראות סעיפים 33 ו-33א ובדבר חובותיהם של ראש הרשות ושל האחראי לפי סעיף 38א לחוק העיקרי.

5. תחילה

תחילתו של חוק זה שלושה חודשים מיום פרסומו. " (החוק פורסם ביום 27.12.2000).